

Lectio coram

Teológia manželstva a rodiny

1. **Osoba.** Definícia osoby. Atribúty ľudskej osoby (rozum, slobodná vôľa, vnútorný život). Vzťahová a naratívna identita (*idem* a *ipse*). Interpersonalita. Jednota duše a tela. Osoba ako podmet i predmet konania. Dôstojnosť ľudskej osoby.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 23-27.

ŽARNAY, Š. *Osoba z pohľadu teologickej a filozofickej antropológie_handout*, s. 4 -9.

PEČOVSKÁ, L. *Bioetika I_handout*, s. 17-21.

2. **Utilitarizmus a personalistická norma.** Prítomnosť utilitarizmu vo vzťahu muža a ženy (definícia utilitarizmu, kritika utilitarizmu, konkrétne prejavy utilitarizmu vo vzťahu muža a ženy, konzekventný egoizmus, harmonizácia egoizmov). Personalistická norma a jej obsah, afirmácia hodnoty osoby.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 27-47.

3. **„Hermeneutika počiatku“.** Prvotné ľudske skúsenosti. Prvotná samota – vzťah k „osobe“ a význam pre „osobu“. Prvotná jednota – vzťah ku *communio personarum*. Prvotná nahota – absencia studu, plnosť daru, súlad medzi tým, čo konštituuje osobu a tým, čo ju pohlavne determinuje.

Odporúčaná literatúra:

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. I.-VII., VIII.-XIII., XIII.-XXIII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 15-25, 27-36.

4. **Osoba v perspektíve daru.** Stvorenie ako fundamentálny a prvotný dar (telo ako svedok stvorenia a svedok Lásky), človek ako dar, telo ako „sviatosť“ stvoriteľského darovania. Snubný význam tela. *Communio personarum* ako pôda pre vzájomné darovanie a pre pochopenie významu tela. Snubný význam tela v manželstve, rodičovstve, panenstve.

Odporúčaná literatúra:

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. XIII.-XXIII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 15-25.

5. **Interpretácia sexuálneho pudu.** Inštinkt a pud. Pud sebazáchovy a sexuálny pud. Význam a cieľ sexuálneho pudu. Libidistická a rigoristická interpretácia sexuálneho pudu. Integrácia sexuálneho pudu.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 47-68.

6. **Láska ako vášeň a láska ako voľba.** Láska ako passio, vášeň lásky. Voľba milovať. Milovať ako úkon vôle, cieľ aktu lásky – osoba, sprostredkujúce dobrá. Štyri dimenzie skúsenosti lásky.

Odporúčaná literatúra:

NORIEGA, J. *Eros a jeho poslanie*, s. 52 – 59, 110 – 134.

Lectio coram

Teológia manželstva a rodiny

7. **Výstavba skutku lásky.** Základná štruktúra skutku: úmysel a voľba, okolnosti, ontologické dobro, praktické dobro a ich zjednotenie, morálny objekt skutkov a jeho definícia, intencionálna jednota skutku, mravné dobro. Rozličné spôsoby integrácie afektivity (zdržanlivý, čnostný, nezdržanlivý, nerestný).

Odporúčaná literatúra:

NORIEGA, J. Eros a jeho poslanie, s. 135-142, 194 -205.

8. **Žiadostivosť.** Spochybnenie daru a jeho dôsledky. Pôvod žiadostivosti, jej „druhy“, logika žiadostivosti a logika daru. Dezintegrácia lásky. Vzťah medzi erosom a étosom.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 136-156.

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. XXIV.-XXXIII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 37-47.

9. **Metafyzika studu.** Stud. Sexuálny stud a hodnota osoby, ochrana vlastnej subjektivity, význam sexuálneho studu, zjavenie hodnoty osoby, vývoj sexuálneho studu. Stud a láska, zákonitosť absorpcie studu láskou, verifikácia pravdivosti lásky a studu. Problém nehanblivosti (nehanblivosť tela a prežívania). Teológia tela a stud – pôvod studu (hriech, strach, vina), vzťah k žiadostivosti, význam studu. Stud a kultúra, vznešenosť a stud.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 163-181.

NORIEGA, J. Eros a jeho poslanie, s. 184-193.

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. XXIV.-XXVIII., XXXII./3-6.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 39-40, 43.

10. **Čnosť čistoty.** Potreba čností. Čnosť miernosti. Definícia čnosti čistoty, vplyv resentimentu na čnosť čistoty. Potreba rehabilitácie čistoty, čnosť čistoty ako *habitus*, pozitívna a negatívna stránka čistoty. Čistota a vykúpenie tela. Čnosť čistoty a čnosť lásky, čistota ako čnosť, ako dar Ducha Svätého, čistota ako múdrosť.

Odporúčaná literatúra:

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 132-135, 156-162.

NORIEGA, J. Eros a jeho poslanie, s. 206-219.

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. L.-LVIII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 39-40, 43.

11. **Sviatosť manželstva ako sviatosť vykúpenia.** Sviatosť manželstva, sviatosťný znak (puto, zväzok, vzťah) matéria a forma slávenia manželstva, manželský súhlas, účinky, „dobrá“, požiadavky sviatosti manželstva, vzťah medzi sviatosťou a prirodzeným manželstvom, manželstvo ako sviatosť lásky, manželstvo ako zasväcujúca sviatosť. Zneplatňujúce prekážky pre uzavretie sviatosti manželstva.

Odporúčaná literatúra:

Katechizmus katolíckej cirkvi, čl. 1601-1666.

Kódex kánonického práva, kán. 1095 – 1123, 1073 – 1094.

DIRIART, A. *Manželstvo ako sviatosť_handout*.

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, LXXXVII.-CII., CIII.-CXVII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 71-92.

Lectio coram

Teológia manželstva a rodiny

12. **Milosť sviatosti manželstva** ako spolu-účasť na Kristovej láske k Cirkvi. Tajomstvo vzťahu jednoty Krista a Cirkvi. Ef 5 - biblická analýza. Interpretácia troch etáp stredovekého chápania: *sacramentum* (znak), *res et sacramentum* (objektívny dar milosti) a *res* (subjektívna odpoveď na objektívny dar milosti, resp. charizma sviatosti manželstva). Vzťah manželstva a panenstva.

Odporúčaná literatúra:

DIRIART, A. *Manželstvo ako sviatosť_handout*.

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, LXVII/4-LXVIII/3, LXXXVII.-CII., CIII.-CXVII.

HEALYOVÁ, M. *Muži a ženy jsou z ráje*, s. 81-92.

Katechismus Katolíckej cirkvi, čl. 1638-1642.

13. **Náuka o sviatosti manželstva** v období od tridentského koncilu do 2. vatikánskeho koncilu. Zmysel a poslanie tridentského koncilu. Učenie tridentského koncilu o manželstve a rodine. Medzikoncilové dokumenty. Učenie 2. vatikánskeho koncilu o manželstve a rodine. Kontext koncilovej reformy. Novosť pohľadu na manželstvo a rodinu. Manželstvo a rodina v *Gaudium et spes* a *Lumen gentium*.

Odporúčaná literatúra:

PEČOVSKÁ, L. *Dokumenty Cirkvi o manželstve a rodine_handout*, s. 14-21.

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 68-70.

Gaudium et spes, čl. 22-24, 47-52.

Lumen gentium, čl. 11.

14. **Manželský akt**. Jedinečnosť manželského spojenia. Spojivý a plodivý význam. Intencionalita manželského spojenia, manželské spojenie a dar Ducha Svätého. Potreba manželského studu v sexuálnom spoluzití. Zneplodnenie lásky – problém antikoncepcie, prerušovaný akt, problém frigidity.

Odporúčaná literatúra:

NORIEGA, J. *Eros a jeho poslanie*, s. 289-310.

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 247-267.

PAVOL VI. *Humanae vitae* - celá (užšie: čl. 9 a 12).

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kk. CXVIII.-CXXV.

15. **Zdržanlivosť**. Manželská zdržanlivosť a zdržanlivosť v panenstve. Periodická zdržanlivosť. Odlišnosť umelých metód a periodickej zdržanlivosti. Rodičovská pripravenosť. Plodnosť v neplodnosti (umelé oplodnenie).

Odporúčaná literatúra:

JÁN PAVOL II. *Teologie těla*, kat. CXXVI.-CXXX.

WOJTYLA, K. *Láska a zodpovednosť*, s. 181-188

NORIEGA, J. *Eros a jeho poslanie*, s. 310-337.

PAVOL VI. *Humanae vitae*, čl. 12-16.

Lectio coram

Teológia manželstva a rodiny

16. **Zodpovedné rodičovstvo.** Historický kontext *Humanae vitae* (kríza kresťanskej morálky). Otvorenosť pre plodnosť a útoky na ňu („kultúra smrti“, nepochopenie hermeneutiky počiatku, snubnosti, dôstojnosti ľudskej osoby. Aspekt svedomia, rozkol medzi spojivým a plodivým aspektom manželskej lásky). Zodpovedné rodičovstvo a spiritualita.

Odporúčaná literatúra:

PAVOL VI. *Humanae vitae* celá, užšie – čl. 9-11.

JÁN PAVOL II. *Teológie tela*, s. 7-9, 11-12, 13-19; kat. CXVIII.-CV., CXXVI.-CXXX.

17. **Základné princípy v bioetike:** Ľudský život a jeho nedotknuteľnosť, vzťah medzi životom, slobodou a pravdou, terapia nie manipulácia, technická možnosť vs. morálna prijateľnosť, štát – zákon – dobro osôb, princíp „dvojitého“/vedľajšieho účinku, princíp „totality“/celistvosti, dovolená spolupráca na zle.

Odporúčaná literatúra:

LUCAS-LUCAS, R. *Bioetika pre všetkých*, s. 5-7, 11-23, 25-28.

FAGGIONI, M. P. *Život v našich rukách*, s. 73-80.

PEČOVSKÁ, L. *Bioetika I_handout*.

18. **Spiritualita manželstva a rodiny.** Definícia svätosti. Všeobecné povolanie k svätosti. Povolanie k svätosti v manželstve. Definícia spirituality. Špecifiká manželskej a rodinnej spirituality. Zdroje a nástroje manželskej a rodinnej spirituality. Rodina ako *ecclesia domestica*. Manželstvo a Eucharistia.

Odporúčaná literatúra:

KUCHARČÍK, R. – M. *Spiritualita manželstva a rodiny_handout*.

FRANTIŠEK. *Amoris laetitia*, čl. 313-324.

19. **Pastorácia manželstva a rodiny.** Chybné pastoračné uvažovanie (problém ako východisko, aktivizmus, živelnosť, roztrieštenosť, elitarizmus, sekularizácia pastorácie, absencia Ducha). Diferencovanosť prístupu v pastorácii. Perspektíva svätosti v pastorácii.

Odporúčaná literatúra:

PÉREZ-SOBA, J.J. *Pastorační péče o rodiny*. s. 5-72.

Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007-2013, s. 22-27, 35-42.

FRANTIŠEK. *Amoris laetitia*, čl. 313-324.

JÁN PAVOL II. *Novo millennio ineunte*, čl. 182, 230.

20. **Definícia pastorácie rodín.** Cieľ, subjekt a objekt pastorácie. Etapy pastorácie. Sviatosť manželstva a sviatosť kňazstva, misijný rozmer sviatosti manželstva, misijné pole manželov. Pastoračná starostlivosť a príprava a slávenie manželstva.

Odporúčaná literatúra:

JÁN PAVOL II. *Familiaris consortio*, čl. 13, 17-76.

FRANTIŠEK. *Amoris laetitia*, čl. 71-75.

Kódex kánonického práva, kán. 1063-1073.

Katechizmus Katolíckej cirkvi, čl. 1534-1535.